

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA REDOVITA PRET-
PLATA DIN 30, DOBROTVORNA DIN 50. — ZA INO-
ZEMSTVO DIN 60. — OGLASI PO NAROCITOJ TARIFI.

GODINA XI.

BROJ 16.

Šibenik, 18. travnja 1940.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRĀCAJU.
BROJ ČEK. RAČUNA 23.121

Domovinska ljubav

Nema zapovijedi vrhu one o ljubavi. Ljubi Boga i bližnjega. S time je sve obuhvaćeno i sve rečeno.

Ljubi Boga! — Tu zapovijed shvatićamo. A zapovijed: Ljubi bližnjega! Ko je naš bližnji! Zar samo roditelji, žena i djeca, prijatelji i susjedi! — Ne samo ti, nego svi sinovi i kćeri Hrvatske Domovine, pa i čitav svijet.

Riječ je o ljubavi prema domovini, a s obzirom na naše čitatelje: o ljubavi prema Hrvatskoj Domovini.

Hrvati smo. Zato bi bio i grijeh, kada ne bismo ljubili Domovinu, koja se zove: Hrvatska. Jer — kako pjeva veliki Hrvat Matoš — ona nas je prve trudno, rodila, za ručicu nas slabu prva vodila; prva nas na ovom svijetu volila, prva se za nas Bogu molila.

Sve je to jasno kao pijesak na dnu bistroga potoka. Poteškoća nastaje tek onda, kad treba odgovoriti na pitanja: Kako se ljubi domovina!

Jednima je ljubav prema domovini isto što i čuvstvo, što i žar srca. Drugi se smatraju velikim Hrvatima, dok, zanosno pjevajući narodne davore, stupaju pod hrvatskim barjakom, prisustvuju političkim skupština i glasuju —

Nije ni to na odmet, a kamo li za sprdnju. Ali to još nije prava domovinska ljubav! — Ko iskreno ljubi svoju domovinu, taj je u prvom redu: čovjek, poštenjak, značajnik.

Dok si pošten, dok pravedno živiš, najbolje i najočitljije pokazuješ ljubav prema svojem narodu i domovini. Poštenje je iznad svega. Tu je i dužina i snaga one narodne: Sve za obraz, a obraz ni za što!

Da budeš pravi Hrvat, nije dovoljno biti proganjen od narodnih neprijatelja, globljen, batinan, suđen i začvaran. Bez poštenja, ništa nam to ne koristi! Jer nepoštenjaci, makar oni i bili batinani i začvarani po tamnicama radi svojih »rodoljubnih izjava«, najgori su grobari svoga naroda.

Zato je pravi rodoljub, iskreni Hrvat onaj naš mali čovjek, koji, do duše, spava na slami i hrani se žutom kukuruznom kašom, ali kad je neustrašivo išao na izbore, nije pomislio ni na novac, ni na visoke položaje; koji svojim siromaštvom hrani i uzgaja čitavu četu zdrave djece; koji ni je nikad nikoga prevario, ni ošteto, ni pokrao; koji, kad su u pitanju blina i prirodna narodna prava, ni korača ne uzmije pred neprijateljem, a kamo li da bi se zadovoljio s mrvicama ispod gavanova stola!

I lupeži, i pijanci, i lažljivci,

Naše smjernice

Opasnosti suvremenih zabluda (Govor preuzv. dra Stepinca akademskoj omladini)

Kod oo. Isušovaca u Zagrebu obavljeni su trodnevne uskrsne konferencije, zasebno za katoličke akademice, a zasebno za kat. akademice. 14. t. m. ujutru bio je svečani zaključak, pri čemu su učesnici i učesnice konferencija, njih oko 400, pristupili zajedničkoj sv. Pričesti, koju im je podijelio zagrebački nadbiskup i hrvatski metropolita preuzv. g. dr Alojzije Stepinac. On im je ovom prilikom održao ovu značajnu propovijed:

»Katolički akademici i akademice!

U Vama, vjernoj akademskoj omladini, gledam u ovim danima neizvjesnosti najsolidniji zalog sretne budućnosti hrvatskoga naroda. Vi ste kroz bure i oluje sadašnjice sačuvali u sebi neoštećene moralne i vjerske vrednote, koje su u kravoj i slavnoj prošlosti našoj sačinjavale životnu snagu i neslomljivu otpornost našeg naroda. Vi ste pozvani, da te vrednote razvijate i produbljujete, te ih kao tajne vjeće mladosti i besmrtnosti predate kasnijim pokoljenjima.

Upravo zato rado dolazim kao nadparst svake godine među Vas. Sretan sam, da Vas u dane, kad opća raskalašenost i nemoral izjedaju narode, nalazim gdje strem i ustima govorite: »Poći su k oltaru Božjem — k Bogu koji je radost mlađosti moje!« (Ps. 42, 4) Sretan sam, kad Vas mogu nahraniti Kruhom, iz kojega ničisti i neokaljni ljljani. Sretan sam, što Vam za velike i teške zadatke budućnosti mogu pružiti hrana jakih i nesavladivih. Sretan sam, da Vam pred katastrofom, koja prijeti svima, mogu staviti u srce klicu uskrsnuća i besmrtnosti. Ali osobito se veselim, što u tamnoj noći opasnih zabluda, kad Otac naš nebeski svojim sve-močnim prstom piše po zemlji ozbiljnu opomenu: »Jao si ga vama, što velite dobru zlo, a zlu dobro!« (Iz. 5, 20), i kad Istini neprestano prati zabludu kao sjena, ne bi li se »prevarili, kad bi bilo moguće, i izabrali« (Mk. 13, 22), što mogu opet jednom u Vaše mlađe duše punom pregrasti ubaciti sjajne zrake nebeskog svijetla Kristove nauke.

Između dva se ekstrema talasa život današnjice: između internacionalnog komunizma i poganskog nacionalizma. I o Vaše mlađe duše zaplijuskuju ti valovi i tjeraju ih sad prema jednom sad opet prema drugom ekstremu.

preljubočinci, i suočnici, i raskošnici — sve mogu biti, ali ne čestiti ljudi, pravi rodoljubi, koreniti Hrvati!

Kad smo s time na čistu, onda će nam biti lako prepoznati original od patvorine, pravoga rodoljuba od vikača i koritaša.

— Držite tata! Držite tata! — Ta-ko često znaju vikati najgori lupeži i za leđa poštenih ljudi. A viču zato, da bi samima sebi zameli trag. Nije onda čudo, ako po koji talmi-Hrvat, nazovi-rodoljub, više za ispravnim Hrvatima i častitim rodoljubi-

Prije dvije godine u malo drukčijim, nepovoljnijim prilikama, otvoreno sam Vama propovijedao evandelje o moralnoj veličini ljubavi za narod. Za kršćanina je domoljubje čudoredna dužnost i krepost, ukorijenjena duboko u prirodnim zakonima, koji su za nj Božji zakoni. Kao što sive prirodne tako je i ljubav k domovini i narodu Krist Gospodin svojim naukom i primjerom uzdigao i oplemenio. Najveći rodoljubi u povijesti naroda odnijali su se u krilu Njegove — katoličke Crkve! Ali ljubav prema domovini i narodu nije neodređeno čuvtvo, magloviti zanos, nego čin, djelo, nesobična žrtva! Ljubiti znači djelotvorno htjeti dobro. Akademска omladina treba da zasvijedoči svoju ljubav prema domovini i prema narodu tako, da brižno izgrađuje svoj značaj, da čuva tijelo i dušu svoju čistu i neokaljnu, da se svestrano i solidno obrazuje, da snažnom rukom, netaknutim snagama uma i srca, potpuno spremna i na visini mogne zahvatiti u narodne poslove, kad kuće njezin čas.

Ali, dragi akademici i akademice! Nema istine tako svete, nema idealna tako uvišena, da ga ljudska ograničenost ili zloba ne bi pokušala okljati, skriviti ili čak znakaziti. Pače: što je istina svetija, što je ideal uvišeniji, to je opasnija i pogubnija i češća njezina patvorina — zabluda! To, nažalost, vrijeti i za domoljublje i za nacionalizam. Velik dio današnje generacije skinuo je s oltara pravoga Boga. U javnom i privatnom životu današnje generacije značenje Boga, Gospodina i Stvoritelja, spalo je na ništa. Ali potreba ljudske duše, da se podvrgne nečemu, što je veće, vrijednije i trajnije od nje, tako je duboka; sklonost plemenitog čovječjega srca da služi i da se žrtvuje za nešto, što ga nadilazi, tako je jaka, da današnji čovjek neprestano traži idola, kojeg bi mogao postaviti na opustosene i prazne svoje oltare. Već smo i zaboravili imena mnogobrojnih idola, za koje se oduševljavalala generacija, koja odlaže. U naše dane u velikom dijelu čovječanstva, pa i idealne omladine na ispravljeno prijestolje Božanstva sjeda novi idol: idol nacionalizma.

Nacionalizam je danas za mnoge najveća svetinja, najidealnija vrednota, ono najuzvišenije i najljepše, za što je jedino vrijedno žrtvovati se, trpjeti i umirati:

ma: To su vam izdajice naroda, plaćenici i slavohlepni sebičnjaci!

Po plodovima njihovim poznaće ih! — Krist je po plodovima upoznao književnike i farizeje, te ih je osudio najostrijim riječima, koje su ikada izašle iz njegovih proročanskih, božanskih ustiju.

Držimo se i mi Kristove metode, pa nećemo pogriješiti.

Bivši protunarodni režimi započeli su u našim školama hrvatsku književnost i povijest, kao i sve ono što je moglo u dačkim dušama uzbudi-

ono, što idealnom čovjeku zapravo i daje smisao i sadržaj života. Nacija, osobito u državi organizirana nacija, postala je božanstvo, pred kojim treba da pane u prahu sve, svaku osobno pravo; božanstvo, pred kojim treba da zanijeme svi lični zahtjevi i najosnovnije prirodne težnje. Nacionalizam je postao ona zadnja i vrhovna norma, po kojoj se sve prosuđuje i ocjenjuje. Sve je dopušteno, sve je dobro, sveto i veliko, što makar samo i naoko unapređuje i uzdiže naciju. A što je kršćanstvo držalo najljepšim i najsvetijim, kao ljubav k bližnjemu, sveopće bratstvo naroda, dobrota i milosrde — to postaje slabost i zlo, ako nije u skladu s časovitim narodnim aspiracijama. Vrijednost i veličina pojedinačnog života mjeri se samo i jedino odnosom prema nacionalnim vrednotama i jedino o tom ovisi, da li će se oko čije glave viti aureola svetosti, ili ćemo joj na čelo utisnuti žig prokletstva i sramote. Stovise: i samo kršćanstvo i Kristova Crkva smiju računati na priznanje samo utoliko, ukoliko su u skladu s nacionalnim idealima. Ukratko: značenje, što ga je neko za ljudski život imao Bog Stvoritelj i Gospodin, Njegova stvaralačka misao i Njegova sveta volja, to značenje poprima odsele nacija. Atributi i prava, koja su nekad pripadala samo Bogu, pripadaju odsele nacija. Na prijestolu veličanstva i suverena gospodstva, na kojem je nekada kraljevao Bog, odsada stoji nacija!

Dragi akademici i akademice! U organskom se svijetu od vremena do vremena pojavljuju zaraze. Na široko znaju zahvatiti epidemije, kojima se samo najjači organizmi mogu oduprijeti. Isto se zbiva i u idejnom, duhovnom carstvu. Tom epidemijom stvara se u pojedinim skupinama ljudi, u pojedinim društvenim slojevima pa i čitavim narodima izvjesna psihoza, protiv koje se vrlo teško, gotovo nemoguće boriti. Pokušajte komunizmom zaražene mase razuvjeriti. Pokušajte najčevidnijim činjenicama dokazati, kako je komunizam lažan i poguban. Pokušajte tim duhovnim slijepcima otvoriti oči, savje se Vaš trud slomiti pred iracionalnim dubljinama ljudske naravi, koje je zahvatila strahovita zaraza komunističkog mesijanizma. Ali na drugoj je strani gotovo jednako snažna i opasna epidemija poganskog nacionalizma, kako smo ga netom oscrtali. Pokušajte fanaticima nacionalizma pokazati, kako su beskrajno smješni njihovi pokušaji postaviti na oltare, pred kojima se naš narod klanja božanskom Učitelju Isusu Kristu, druge učitelje, koji

diti nacionalnu svijest. — Sada se nastoji nadoknaditi, što su prošla dva desetljeća propustila ili srušila. Tako je i pravo! Ali više nego sva povijest i književnost, više nego sva »stare slave djedovina«, uzgojile nam ptiče ždraloviće — postojani i potpuni ugoj u pravdoljublju i poštenju.

Pošteno živi, pošteno radi! U tome je domovinska ljubav! To je bilo i glavni živac ispravnoga hrvatskog rodoljublja.

su tek jučer došli! Pokažite fanaticima nacionalizma, kako je upravo za pripadnike malih naroda bezumno odusevljavati se za poganske nacionalizme velikih naroda. Pokažite im kako je bezumno odusevljavati se za predstavnike i nosioce doktrina, koje poznaju samo jedno božanstvo: vlastiti narod; samo jedan životni cilj: veličinu vlastitog naroda; samo jedno sredstvo za taj cilj: krutu silu i bezobzirnu borbu; samo jedno pravo: pravo jačega; samo jednu metodu: gaženje svih Božjih i ljudskih prava. Pokušajte, velim, tim fanaticima dokazati, kako će po svim zakonima logike upravo oni postati prve žrtve Moloha, za koga se odusevljavaju, i Vi ćete naći u velikoj većini na njem i gluhi otpor, ako Vas naprsto ne pregaze ili ne razapnu na križ, što ste im pokušali pred ponorom otvoriti oči...

Ali onaj, kojemu su povjerene besmrne duše, treba da i u tim okolnostima govoriti otvoreno i jasno. On je tu »in testimonium veritatis«, zato da govoriti istinu. Za nj vrijedi riječ sv. Pavla: »Teško meni, ako ne propovijedam evangelja!« (I Kor. 9, 16). Ne mislim duduše, da je naša omladina podlegla toj zabludi. Ali već i pred samom pogibljem te opasne i otrovne zaraze, koja želi prevariti, ako je moguće, i izabrane, mora i Tebi, katolički akademicičar, Tvoj natpastir u vremenu današnjice doviknuti: »Čuj, Izraele, — čuj, narode Božji — jedan je Gospodin Bog naš! Nema drugih bogova uz Njega!« (Izl. 20, 3). Jedan je Bog, vječna i svudašnja Istina, vječna i svudašnja Pravda i Ljubav, koji je suvereni Gospodar i pojedinaca i naroda. Svetim zakonima Istine, Pravde i Ljubavi može ba jednako da se podvrgava i život pojedinaca i život naroda i život država. Teška je pogubna zabluda, da bilo koji čin, nije u skladu s vječnim moralnim zakonima Istine, Pravde i Ljubavi može trajno uniprijediti veličinu naroda i pri-donjeti njegovoj istinskoj sreći. Prividno i časovito može takav čin donijeti velik uspjeh, ali u cijelini narodnoga života, koji traje stoljeća, on je uvijek strahoviti minus, koji se skupo plaća!

Vjerna akademska omladino! Današnji svijet, današnja Europa i opet se nalazi baš na tom terenu pred sudbonosnim raskršćem. Na tom joj raskršcu Suvereni Upravljač udesa dovikuje riječi: »Mećem danas preda te život i dobro, i opet smrt i zlo; da ljubiš Gospodina Boga svojega te hodaš stazama Njegovim i držiš zapovjedi Njegove... Pozivljem za svjedočne nebo i zemlju, da sam vam predložio život i smrt, blagoslov i prokletstvo!« (Ur. V. Mojs. 30, I. 19).

I ljudi, i narodi se odlučuju: Jedni skidaju Boga s prijestolja srca svoga, da posade na nj ido »sebe i svoju veličinu«.

I tom se idolu predaju »svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom pameti svojom i svom snagom svojom« (Mk. 12, 30). I plodovi ne izostaju kod pojedinaca: kako staro tako i novo pogansko božanstvo idol-država zarobljuje ga i ponizuje, lišava svega ljudskog do-stojanstva te čini od njega obični broj u zajednici, vojnika za državu. I plodovi ne izostaju kod naroda: taj Moloh bolesnoga nacionalizma guta jedan narod za drugim, a djelo mu opravdaju zaljeleni poklonici njegovi, koji će sjutra biti njegovim žrtvom...

Drugi naprotiv govore s Psalmistom: »Altaria tua, Domine virtutum, Rex meus et Deus meus — oltari su Tvoji, samo Tebi pripadaju, Gospode silni, Kralju moj i Bože moj!« (Ps. 83, 4). Najveća vrijed-

nost i vrhovna norma nije ni krv ni rasa ni besklasi kolektiv ni nacionalna veličina nego Bog na nebū, a na zemlji slobođena duhovna ličnost, besmrtni duh pojedinčev! Sve je ostalo i država, i krv i rasa, i gospodarstvo i tehniku samo radi njih! I ništa od svega toga nije vrijedno, da zauzme ono prijestolje, onaj oltar, što ga je svaki čovjek dobio ugrađen u svoju nutrinju od Onoga, koji ga je stvorio. I pokazuju se plodovi života: Bog, pravi Bog, živi Bog ne ubija djece svoje, jer Njegova su slava — dječa Njegova: pojedinci narodi. On je rekao: »Ja sam došao, da (ljudi) imaju život i da ga imaju u izobilju« (Iv. 10, 10). Bog, pravi Bog ne proždi svojih službenika, nego obratno, Sebe daje njima za hranu, kako se iskuši danas po Kruhu života.

Vjerna katolička omladino! Istинu danas na svakom koraku prati zlokobna sje-na zablude, ne bi li se »prevarili, kad bi bilo moguće, i izabrali« (Mk. 13, 22). I stoga Ti Tvoj natpastir danas dovikuje: Drži se Božjega Tabora! Gospodin neka bude uvijek i u svemu Bog Tvoj — On je jedini Istina, Pravda i Ljubav. Njegova stvaralačka misao, Njegova sveta volja jedini daju smisao, vrijednost i veličinu kako pojedincu tako i narodima. »Izaberi dakle život, da živiš Ti i sjeme Tvoje i da ljubiš Gospodina Boga svojega i pokoravaš se glasu Njegova i uza Nj pri-nos, jer je On život Tvoj i trajanje dana Tvojih!« (V. Mojs. 30, 20). I znat ćeš Ti, kako »je dobro prianjati uz Boga« (Ps. 72, 28) i držati se Njega. A narod naš bit će i dalje rječitim svjedokom, kako je »blažen narod, kojemu je Gospod Bogom njegovim« (Ps. 143, 15). Tomu Bogu »kralju vjejkova, besmrtnom nevidljivo-mu jedinom Bogu čast i slava u vjeke vjejkova« (1 Tim. 1, 17).«

ZIVOTS CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 21. IV.: Četvrta nedjelja po Uskrsu. — Sv. Anselmo, nadbiskup i učitelj sv. Crkve. Rodio se u Aosti g. 1033. U mladim godinama bila je zanjo svijef sa svojom taštinom i čarom, ali za kratko. Anselmo ostavi svijet i pode u samostan. U samostanu bio je primjer i uzor svim redovnicima, pa radi toga posta i samostanski opat. Radi vanredne učenosti i sveta života bio je izabran za nadbiskupa u engleskom gradu Kantaberyju. Mnogo je pretrpio kao nadbiskup, pa je od velike pokore i apostolskoga truda shrvan preminuo na današnji dan g. 1109.

Ponedjeljak, 22. IV.: Sv. Kajo, Papa i mučenik. Rođen je u Solinu kod Splita od kršćanskih roditelja. Godine 283. bila je izabrana za Papu. Vremena njegovoga vladaanja bijahu teška. Baš u to vrijeme Dioklecijan sa svim silama progonio je Kršćane. Sv. Kajo kao otac i pastir krijevio je i tješio kršćane, da ne klonu, dok nije i sam pretrpio mučeničku smrt g. 296.

Utorak, 23. IV.: Sv. Juraj, mučenik. Bio je zapovednik Dioklecijanove straže. Jedan od prvih, koji se caru usprostio radi proganjanja nevinih kršćana bio je Juraj. »Care, što smo ti mi kršćani učinili, da nas tako progoniš?« Radil je ovoga neustrašivog nastupu nakon preteških muka otkriveno mu glavu g. 303.

Srijeda, 24. IV.: Gospa dobrog savjeta. — Sv. Fidel, kapucin i mučenik. Neumorno je propovijedao sv. vjeru te brojne protestante i otpadnike povratio na-trag sv. Crkvi. Radi toga bijahu kivni protestanti, pa ga nekoliko naručenih vojnika umori g. 1622.

Cetvrtak, 25. IV.: Sv. Marko, evandelist. Po svoj prilici bio je nečak sv. Petra, pa je zajedno s njime propovijedao sv. vjeru. Napisao je evangelje. U Aleksandriju pretrpio je mučeničku smrt.

Petak, 26. IV.: Sv. Klet i Marcelin, Pape i mučenici.

Sabota, 27. IV.: Blažena Osana Kotorska. Bila je redovnica sv. Dominika. Još i danas u Kotoru čuva se neraspadnuto njeno tijelo.

ČETVRTA NEDJELJA PO USKRSU

CITANJE POSLANICE blaženoga Jarkova Apostola (1, 17–21). — Predrag! Svakdar dobar dar i svaki savršen poklon odgozo je, silazeći od Oca svjetlosti, u kojega nema promjene ni sjene mijene. Dragovoljno nas porodi riječu istine da budemo kao prvina njegova stvorenja. Znate, ljubazna moja braćo, neka bude

svaki čovjek brz da čuje, a spor da go-vori, i spor na srdžbu, jer srdžba čovječja ne čini pravde Božje. Zato odbacivši svaku nečistoću i ostatak zloče u krotkosti primite (u vas) usaćenu riječ koja može spasiti duše vaše.

† SL. JLDI SV. EVANDELJE po I-vanu (16, 5–14). — U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Idem k onomu koj je pošao, i niko me od vas ne pišta: Kamo ideš? Nego jer am vam ovo kaže, žalosti se napuni srce vaše. Ali ja vam istinu kažem. Bolje je za vas da ja idem, jer ako ne otidem, Utješitelj neće doći k vama; ako li pak otidem, poslat će ga k vama. I kad on dode, osvjeđoće će svijet o grijehu i o pravdi i o суду. O grijehu, što ne vjerovaše u mene; o pravdi, što idem k Ocu, i više me nećeće vidjeti; o судu, što je poglavica ovoga svijeta već osuden. Još bih imao mnogo da vam kažem, ali sad ne možete podnijeti. A kad dode on, Duh istine, naučit će vas svu istinu. Jer neće od sebe go-voriti, nego što čuje, govorit će, i javit će vam buduće stvari. On će me proslaviti, jer će od mojega uzeti i objavit će vama.

MOLITVE KRŠĆANINA

XX.

VJEROVANJE APOSTOLSKO

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje. I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, — koji je začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice, — mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro, i pokopan; — sašao nad pakao, treći dan uskrasnuso od mrtvih, — uzašao nad nebesa, sjedi o desnu Boga, Oca svemogućega; o-donut će doći sudiji žive i mrtve. — Vjerujem u Duha Svetoga, — svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih, — oproštenje grijeha, — uskrnsnuće tijela, — život vječni. Amen.

Zove se »Vjerovanje Apostolsko«, jer dospire sve do njihovih vremena. Našao se tragova i navoda riječi našega Vjerovanja kod sv. Justina mučenika († 167.), sv. Irineja († 202.), Tertulijana († 222.).

Učili su »Vjerovanje« i »izabranici« ili »pozvanici«, kako su se zvali katakumeni u zadnjoj fazi svoga katakumenata, kad su već bili sigurni, da će primiti sv. krštenje. Ono je bilo slavnih hodošnjevi mučenika, kojim su oni pozdravljali smrt. Ispovjednici vjere branili su ga uz cijenu progona i utamničenja. Misionari su ga okvasili svojim znojem, da ga posnuje svakamo, eda bi se ono orilo u svim srcima. Kršćanski naraštaji ga prenoše sve do naših dana kao dragocjeni dokument božanske istine, koja nikada ne dolazi na manje u Crkvi Kristovoj, jer je u njoj njegov Namjesnik, nepogrješivi Učitelj, koji nam za to jamči. Narodi, kolikogod razlikovali se po rasama i jeziku, ujedinjuju se u samu jednu obitelj, kad u vječnom gradu pred grobom Petrovim mole istu isповijest vjere, ili kad pre lurdskim Gospinim svetištem, svi ujedinjeni kao jedno srce i jedna duša, svečano pjevaju »Vjerovanje«.

Apostolsko Vjerovanje je zlatni vez, koji drži povezane sve otkupljenike Kri-stove, razasute po zemlji.

Dijeli se na 12 faza Božje ljubavi napravljene ljudima: 12 zraka božanskog svjetla, koje rasvjetljuju našu životnu stazu, koja nas vodi do nebeske Domovine.

Dok moliš »Vjerovanje«, prigni svoje čelo i ponizno se klanjam vječnoj Mudrosti, koja se dostojala, da te prosvjetiti i pouči u svojim otajstvima. Od srca zahvali Gospodinu, koji te između tolikih milijuna izabrao, da živiš u svijetu svetog Evangelijsa. Moli »Vjerovanje« u duhu zadovoljstva za toliku, koja ga u naše doba odbacuju, pobiju, napadaju i vrijedaju, bilo svojim riječima, bilo svojim po-ganskim životom. Posred tolike nevjerje ponovi češće Kristu, da ti vjeruješ u Njega i njegova otajstva. I napokon uvrsti u ovu tvoru ispovijest vjere molitvu, da Gospodin dade, da se njegova istina razlije u tolikim srcima, koja još čame u tamni i u sjeni smrtnoj. Moli za misionare, moli za jadne pogane i krivovjerce. No nadasve budi ti sam živuće »Vjerovanje« prakticirajući svoju vjeru uvek i svadje, jer: »ovo je pobjeda, koja pobije svišće vjera vaša!«

NAĐENA NOVČARKA. U blizini Vrpolja našla se jedna novčarka s priličnom svotom novaca. Tko ju je izgubio, neka se javi župskom uredu Jadrtovac.

† Dr. Dionizije Njaradi

U selu Mrzlo Polje u Žumberku u noći od subote (13. t. mj.) na nedjelju (14. t. mj.) umro je nenadano tokom noći od zljeva krv u mozak krijevački grkokatolički biskup preuzv. g. dr. Dionizije Njaradi, dok se tamо nalazio u pastirskom pohodu. Vijest o ovoj njegovoj nenadanoj smrti izazvala je opću žalost ne samo njegove paste, već i svih, koji su ga osobito cijenili i poznivali, jer je bio uistinu Božji čovjek.

Pokojni vladika dr. Njaradi rodio se 1874. u bačkom rusinskom selu Ruski Kruštar, gdje je svršio i pučku školu. Gimnazijalne nauke svršio je dijelom u Vinkovcima, a dijelom u Zagrebu, dok je bogosloviju i filozofiju svršio na bogoslovskom fakultetu hrv. sveučilišta u Zagrebu. Već u mладosti svojom osjećao je veliku ljubav naprava svom narodu, pobožnosti, sjedinjenju i Crkvi. To su mu idealni i kroz čitav njegov život. Zareden je za svećenika 1899. i odmah imenovan nadstojnikom nauke u eparhijskom sjemeništu u Zagrebu, gdje je uspio da probudi novi duh rada, pobožnosti, nauke i ljubavi prema ideji svetog jedinstva.

Malo zatim imenovan je upraviteljem župe u Šidu, gdje je razvio svoje rijetke pastirske sposobnosti. 1902. postao je ravnateljem eparhijskoga sjemeništa te ga je podigao na takvu visinu, na kojoj se rijetko kada nalazio. Njegovim nastojanjem sistematizirana je katehetura za grkokatoličku srednjoskiolu mladež u Zagrebu i stolica za istočno bogoslovje na bogoslovskom fakultetu u Zagrebu. On sam jee imenovan prvim grkokatoličkim katehetom na srednjim školama (1908.–1914.) te se u tom radu osobito istakao. Sastavio je i izdao tada prvi katekizam za malorusku mladež na pučkim školama. To je bila prva takva knjiga na maloruskom jeziku u Bačkoj.

Izdao je i prvi molitvenik za grkokatoličke Žumberčane, jer ga dotada nijesu imali. On je značio za njih u duhovnom životu pravi preporod i novo odusevljenje za crkveni obred i crkvenu pjesmu.

Od mladosti svoje podržavao je uske veze s grkokatolicima u Galiciji, kamo je mnogo putovao te se upoznao sa svim crkvenim i svjetovnim pravnicima ukrainskoga naroda. Njegova nastojanja isla su za tim, da i krijevačka biskupija iz Žumberka i Bačke pošalje u galiciske samostane vasiljanaca i vasilianki kandidate redovničkoga života. U tome je uspio. Osnovane su četiri stanice vasiljanki u Krijevcima, Šidu, Osijeku i Sošicama, te red sestara Službenica u Kucuri i Ruskom Kruštaru. Osnovana je i residencija vasiljanaca, koji su preuzeли upravu zavoda u Zagrebu.

Boraveći često u Galiciji sav je bio zanesen idejom jedinstva. Zato i piše život sv. Jozafata, velikoga mučenika jedinstva, koji je izdal Hrv. književno društvo sv. Jeronima. Za svoje svećenstvo osnovao je posebno Društvo sv. Jozafata sa svrhom, da pomaže siromišne svećenike u teškim nevoljama. Ono sve do danas aktinno radi te drži zajednicu i ljubav među svećenicima.

Kad ga Sv. Stolica 1914. godine imenovala apostolskim administratorm krijevačke biskupije te je 1915. primio biskupski red u Rimu, na svim poljima nastavio je svoj već započeti bogoslovjeni rad. Kao misionar neumorni obilazi župe i selo svoje biskupije. Vjernici i svećenici su ga smatrali svojim pravim ocem radi njegovog očinskog postupka s njima. Uvijek je ostao apostol blagosti, ljubavi i trpljenja. Nije bio strogi sudac, nego dobar prijatelj, savjetnik, sluga svima i svakome.

Uvijek je stajao u prvim redovima svakoga katoličkog rada kod nas. Bio je osobiti prijatelj naše katoličke štampe. Za svoju biskupiju osnovao je tri lista »Ruske Novine« za bačke Rusine, »Ridne Slovo« (Rodna Riječ) za Ukrainer u Bosni i Slavoniji te »Žumberačke Novine« za Žumberak, koji, po njegovoj ideji i akciji, izdavaju godišnje svoje kalendare. Kad Sv. Stolice uživa je toliki ugled, da se bez njega nije rješavalo nijedno pitanje opće grkokatoličke slavenske crkve (reforma liturgijskih knjiga, izrada crkvenoga zakonika za istočnu crkvu, misija u Potkarpatskoj Ukrajini za krize ČR i dr.).

Teške su bile prilike u krijevačkoj biskupiji za vrijeme svjetskoga rata. Raštr-

kanu biskupiju trebalo je održati na okupu, a nakon rata nastalo je i pitanje proširenja biskupije na ukrajinska naselja u Bosni u banjalučkom i prnjavorском kraju te na pet grkokatoličkih župa u Južnoj Srbiji. Usprkos velikoga pomanjkanja svećenstva, on je sve to sretno riješio.

1920. Papinskom bulom imenovan je križevačkim biskupom.

Njegova ličnost i veliki rad ostao će svakako trajno istaknuti u povijesti grkokatoličke crkve u Hrvatskoj i hrvatskog katolicizma uopće. Njegovi zemni ostaci prevezeni su automobilom iz Mrzlog Polja u Križevce, gdje su bili izloženi u tamošnjoj grkokatoličkoj katedrali. 17. t. mj. uslijedio je sprovod sa svećanim optjerom. Tom prilikom zagrebački nadbiskup preuzev. dr Stepinac održao je žalobni govor. Nakon toga su njegovi zemni ostaci bili odvezeni u njegovo rodno mjesto Ruski Krstur u Bačkoj, gdje će obaviti ukop subotički biskup preuzev. g. dr Budanović.

Počinjam u miru!

Hrvatska sveta godina (Vjesnik Kancelarije za proslavu jubileja 1941.)

IZLOŽBA RELIGIOZNE UMETNOSTI. Prilikom proslave 1300. godišnjice veza Hrvata sa sv. Stolicom priredit će »Hrvatsko društvo umjetnosti« u Zagrebu izložbu religiozne umjetnosti kod Ivranta od najstarijih vremena do danas. Izložba će zapretati »Umjetnički paviljon«, »Dom likovnih umjetnosti« i »Modernu galeriju«, a sastavne dijelove popunit će »Arheološki muzej« i »Obrotni muzej«. Možda će trebati još koja prostorija. Natinjeno je već mnogo. Iz Dalmacije dolaze odlijevci od gipsa najznamenitijih objekata, koji se ne mogu prenijeti u Zagreb; popisani su predmeti, koji dolaze na izložbu. Najznamenitiji su tu spomenici stare hrvatske umjetnosti, ali ima i gotike i renesanse i baroka i moderne religiozne umjetnosti. Bosna je već poslala mnogo odlijevaka bogumilskih i najstarijih kršćanskih spomenika. Bit će zastupani i muslimanski spomenici. — Znamenitije crkve bit će prikazane u velikim fotografijama, kojih će biti nekoliko stotina. Manji predmeti dopremiće se originalni na izložbu, a dragocjeni predmeti čuvat će se i posebnom dijelom izložbe u vitrinama i pod stražom. Izložba bi trajala nekako od listopada 1940. do listopada 1941. — Sigurno će se naći pored već evidentiranih predmeta još mnogo predmeta, koji bi trebali da budu na izložbi prikazani, a za njih se ne zna. Naći će se takvih stvari, osobito po crkvama. Umoljavaju se gg. župnici i upravitelji crkvi, da što prije upozore na takve slučajevi ili »Kancelariju za proslavu jubileja« ili »Hrvatsko društvo umjetnosti«.

RAD BISKUPIJSKOG ODBORA U ĐAKOVU. Odbor (prest. dr Z. Marković, odbornici: P. Matijević, dr P. Ivanišić, E. Gašić i R. Šverer) se sastao 28. III. u Đakovu na svoju prvu sjednicu i stvorio lijepih zaključaka. Napose podijelio posao na referade; odredio proslave za ovu godinu (kongres u Petrovaradinu i V. Kopanicu; proštenje u Iloči; proslava 700. godišnjice u Moroviću; proslave sv. Petra na Petrovo u Đakovu, Osijeku, Petrijevcima, Topolju, Indji, Šaregradu i Marijancima); predložio opću adoraciju u cijeloj biskupiji 17. XI.; za godinu 1941. predviđao proslave u Osijeku, Vinkovcima, Brodu, Srijemskoj Mitrovici i Valpovu.

BISKUPIJA SPLITSKA. Petrovo će se prema želji Episkopata proslaviti u svim crkvama sv. Petra, a ima ih u dijelima oko dvadeset, a osobito na Mucu za cijelu mučku krajinu, gdje je bila zadužbina kneza Branimira.

DUHOVNA NARODNA OBNOVA: Biskupija dakovacka. Dekan preč. g. P. Matijević prikuplja podatke o održanim misijama u dijecezi i ima da načini plan za misije, koje će se držati ove godine. Sedam svećenika te biskupije je sudjelovalo na tečaju za sv. misije, koji se držao na Jordanovcu u Zagrebu. — Biskupija splitska. Kroz prošli advent održale su se pučke misije u sedam župa sinjske krajine. Nastavilo se u nekim župama iz Božića. Nedavno su održane misije na otoku Solti (franjevcii) i u četiri župe Imotske krajine (dominikanci). — Nadbiskupija zagrebačka. Dekanatski sastanci svećenstva, na kojima se načinio načrt za duhovnu narodnu obnovu za pojedine župe, održali su se za okički dekanat 7. III.

Budite apostoli svoje sredine!

Ciljevi apostolata

III.

MLAKI

No cilj našeg apostolata mora biti ne samo obraćenje, već i usavršenje, poboljšanje duša, koje se može nazvati drugo obraćenje.

Naša dakle revnost treba da se razvije ne samo oko nevjernika, indiferentista i grješnika, već i oko mladih kršćana.

A to su oni, koji nepotpuno izvršuju zakon. Njihov život predstavlja sliku kršćanskoga života u njegovim temeljnim obrisima, ali manjkaju sve dotjeranosti, koje joj daju draž i čine je prijatnom očima Božjim.

To su, na primjer, oni kršćani, koji idu na Misu u dane svetačne, ali se ne brinu za vjersku pouku; pristupe na sv.

u Samoboru; za moslovački dekanat 12. III. u Križu; za pokupski dekanat 29. III. u Pokupskom. Duhovne vježbe ili obnove su održane pred Uskršta za katoličku društva u Zagrebu, gotovo u svim župama: nadalje su održane duhovne vježbe za društva u Lasinji, Cuntiću, Završju i Velikoj Gorici. Pučke misije su održane u Glani (salezijanci), u Gorama (dominikanci), u Podravskom Kloštru (trećoreci), u Šećeranu (franjevcii) i u Gradecu (svjetovni svećenici). — Adresa Kancelarije za proslavu jubileja 1941.: Zagreb, Kaptol 31.

Primest o Uskrštu, ali onda ostaju bez nebeskoga kruha za čitavu godinu.

Tako slaba hrana ostavlja ove duše u takvom stanju iscrpljenja, da ih svaka zaraža pogoda, svaki dašak napasti uskolebiti ih i padaju.

Naša omladina Katoličke Akcije, naši Križari i Križarice u raznim mjestima razvili su, zadnjih godina, moćan i potpun katehetski apostolat. Bolji članovi i članice postaju katehisti, učitelji vjere svoga naroda; dok svi članovi i članice moraju postati »ribari drugova i drugarica«. S ovim se plastičnim izrazom hoće da označi rad onih, koji dovode na redovitu pouku u kršćanskom nauku drugove i drugarice iz škole ili one, s kojima skupa rade, a drže se daleko, ili nebrigom roditelja, ili utjecajem sredine, ili iz kojih drugih razloga.

To je izvrsni način apostolata u vlastitoj sredini, i to baš na kategoriju duša, što ih možemo svrstati među mlake duše, koje se nalaze u pogibelji, da se pokvare.

Ovih duša je puna svaka društvena sredina. I ti ćeš ih dosta susresti na tvojoj životnoj stazi. Nekakve budu predmet tvoje ljubežljive skrbi. S pomoću Božjom uspjet ćeš, da ih poboljšaš.

No sjeti se dobro: Da užviš drugoga, treba da se užviš. Da približiš Bogu koju dušu, treba da si mu ti sam blizu.

DOBRI

A zar neće biti mogu apostolat i na dobre?

Moguće je i obvezatan.

Duhovno savršenstvo zaista nema granica, buduće je Naš Gospodin kazao, da moramo biti savršeni, kao što je savršen naš Otac nebeski. Odatile slijede dvije dužnosti: siliti se, da uzadeš svakoga danu još više prema vrhuncima svetosti, te dati pomoćnicu ruku našim drugovima na tom putu. Uzlaziti i pomoći uzlaz drugima.

Išus Krist, učitelj i uzor svakog apostolata, naučio nas je i ovom izvrsnom načinu revnosti. Njegov pojedinačni apostolat obratio je nevjernicu, kakva je bila Samarjanka (Samarjani su, uistinu, bili otpali od izraelske vjere); obratio je grješnika, kakav je bio Zahej; ali ga je također razvio, da usavrši jednu dobru dušu, kakva je bila Marije iz Betanije. Ova je, kako nam pripoveda sv. Luka, »sjela do nogu Gospodnjih i slušala njegov govor«, koji je doveo dušu slušateljice do vrhunca kontemplacije.

To je zadnja meta apostolata: dovesti duše do vrhunca savršenstva. To je ono, što postaje potreba, kad u srcu plamti dvostruki plamen ljubavi naprama Bogu i iskrnjemu.

Sv. Ivan Bosko priznaje, u svojim Uspomenama, da mnogo duguje svoju duhovnu izgradnju svom drugu u sjemeništu Vjekoslavu Comollo. »Moj odmor — njegove su riječi — bio je nerijetko prekidan od Comolia. Uhvatio bi me on za okrajk haljine te govoreći mi, da ga pratim, poveo bi me u kapelu, da obavimo pohod Presvetom Sakramantu za umiruće, izmolimo Gospinu krunicu, ili Gospin oficij za pokoj vjernih duša u Čistilištu. Ovaj divan drug bio je moja sreća. U svoje doba znao me je upozoriti, opomenuti, utješiti, vrlo učitivo, i s tolikom ljubavlju, da sam na neki način bio zadovoljan, što mu dajem priliku, te osjetim užitak, da radi nije budem opomenut. Bio sam mu vrlo blizak i povjerljiv, osjećao sam naravnu pobudu, da se u njega ugledam; i makar sam tisuću milja zaostao za njim u kreposti, ipak ako me nijesu pokvarili raspuštenici, te ako sam mogao napredovati u svom zvanju, zato sam uistinu njen dužnikom.«

Ovaj dug je sigurno ovdje uvećan od poniznosti Svećeve. No neporecivo je, da se Bog poslužio tim drugom, da dade zadnje poteze usavršenja duše, koja je moralia postati svjetionikom, podignutim nad čitavim svijetom, tokom vječova.

Iz naših krajeva

POSVETA NOVOG ZAGREBAČKOG BISKUPA. U nedjelju 7. t. mj. na svečan način posvećen je u zagrebačkoj katedrali za biskupa novoimenovani zagrebački pomoći biskup preuzev. g. dr Josip Lach. Posvetu je obavio zagrebački nadbiskup i hrv. metropolita preuzev. dr Al. Stepinac, a suposvetitelji su bili sarajevski nadbiskup preuzev. dr Iv. Ev. Šarić i zagrebački pomoći biskup preuzev. dr F. Salis-Seewis. Uz predstavnike civilne i vojne vlasti na čelu s podbanom drom Krbekom te predstavnike kulturnih i prosvjetnih zagrebačkih ustanova kao i mnoge druge zagrebačke ugledne ličnosti posveti su prisustvovali nadbiskup preuzev. Rodić, beogradski nadbiskup preuzev. dr Ujević te preuzev. gg. biskupi: senjski dr Burić, hvarske Pušić, šibenski dr Miletić i mnogobrojno svećenstvo. Mladi je biskup mnogo radio u zagrebačkoj pastvi, pak ju dobro i pozna. Osobito se istakao svojim radom na karitativnom polju. Bogato iskustvo, što ga je ovim radom stekao, dobro će mu poslužiti na ovom novom položaju. Radosti vjernika i svećenstva zagrebačke nadbiskupije pridružuje se i naše uređinstvo uz najljepše čestitke!

TRAGIČNA SMRT GDE IVKE BUĐAK. 12. t. mj. je u bunaru svoga vinaograda u Rimu iza Mirogoja nadena mrtva gospođa Ivka Budak, supruga hrvatskoga književnika dra Mile Budaka. Ovaj nalaz izazvao je u redovima zagrebačkoga građanstva duboku sučut. Povodom ove tragične smrti svoje supruge pušten je iz policijskoga pritvora dr Mile Budak. 14. t. mj. obavljen joj je veličanstveni sprovod uz učešće više tisuća ljudi među kojima je bila brojno zastupana hrvatska sveučilišna i ostala omladina. Na nosilima je nošeno oko 200 vjenaca. Sprovod je vođen i blagoslov mrtvoga tijela obavio pre-

g. dr Petar Trbuha, župnik župe sv. Ivana. — P. u m!

UREDJA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OPĆINAMA iz god. 1933. 14. t. mj. stupila je na snagu u banovini Hrvatskoj, a 16. t. mj. su priopćene sve banske naredbe, potrebne za provedenje izbora u seoskim općinama. Prema tome može se očekivati, da će u najkraćem roku biti provedeni novi općinski izbori, dok za gradske izbore nije još odluka pala. Diktatorski zakon iz god. 1933. išao je za tim, da čim više pogoduje vladinoj većini, pa je tako ona izborna listina, koja je dobila na izborima relativnu većinu, automatski dobivala dvije trećine mandata, dok je sad taj propis primijenjen onamo, da najjača lista dobiva jednu trećinu odborničkih mjesteta, dok se ostale dvije trećine dijele na sve liste po D' Hontovom sistemu. Isto tako je primijenjen propis za postavljanje načelnika, koji je dosada automatski bio nosilac najjače kandidatske liste. Po novom propisu bira općinsko zastupstvo tajnim glasanjem petorcu općinskih odbornika, kao općinsku upravu i načelnika i podnačelnika, no izabrani načelnik ne mora biti niti član općinskog odbora ili zastupstva. S druge pak strane, ako kvalificirana većina općinskog zastupstva izglaša izabranom načelniku nepovjerenje, onda automatski prestaje njegova služba. Kad se k tomu doda, da su banskim naredbom svih dosadanji općinski bilježnici i blagajnici, došli neposredno pod Bansku vlast, i da ban ima ovlast da može pregrupirati sve općine, onda su jasne konture nove općinske organizacije, koja ima dobiti nove zadaće i novi djelokrug. Propis javnog glasovanja kod općinskih izbora zadržan je.

UDRUZENJE ĐUŽNIKA SREDNJEGLAŠTELA DALMATINSKE HRVATSKE. Obavješćuju se svi dužnici srednjeg staleža na području Udrženja u Splitu, da će se 21. travnja 1940., u 9 s. prije podne u Splitu, u prostorijama Kina Eden (Botičeva poljana) održati izvanredna glavna skupština sa slijedećim dnevnim redom: 1. Ivještaj predsjednika. 2. Čitanje i odobrenje novih pravila. 3. Odobrenje računa i razrješnica privremenog upravi. 4. Izbor delegata za glavnu skupštinu Ša veza u Zagrebu. 5. Rezolucije. 6. Razni predlozi. — Preporuča se dužnicima srednjeg staleža Dalmatinske Hrvatske, da po mogućnosti mnogobrojno prisustvuju toj glavnoj skupštini, radi što jače manifestacije svoje organizacije i solidarnosti, obzirom na predstojeće donošenje zaštitnih mjeru po Banskoj Vlasti u Zagrebu. — Slogom slobodi! — **Uprava.**

HRVATA NA SVIJETU, prema točnim statističkim podacima, ima 6 milijuna i 377 hiljada, dakle više negoli Srba, koji se badava uzrujavaju i tvrde, da ih je više.

IMA KRIVOTVORENIH DVADESETDINARKI! Zato pazite, da vam ih tko ne podvali. Razaznati se može samo po zvuku, a po težini i vanjštini potpuno je jednaka novoj srebrenoj dvadesetdinarki. No kad je pustiš na kamen ili staklo ili cemenat, ona prava zveči kao zvonko srebro, a ona krivotvorena skoro se nikako ne čuje. Baš kao da je drvo. Zato dvadesetdinarke nemoj nikada primiti, ako je prije ne lupiš o kamen, staklo ili cemenat!

Javna zahvala

Prigodom bolovanja, smrti i sprovoda naše sestre

BONAVVENTURE PAUK

mnogi su nam iskazali svoju pomoći i sućut. Zato im i ovim putem zahvaljujemo.

Hvala gosp. dru J. Machiedo, kućnom našem liječniku; preč. Kaptolu sv. Jakova; mirskom i redovničkom svećenstvu; čč. ss. mjesnih redovničkih kuća; Trećemu Redu sv. Dominika; Križarcama Šibenika i učenicama našega malog internata, koje su na sve načine, pa i u vijencu, iskazale sućut i ljubav prama dobroj pokojnici. Hvala svima građanima, koji su je pratili do zadnjega počivališta.

Svima naša hvala i molitva, a od Božja plata!

Šibenik, 10. IV. 1940.

Sestre Dominikanke

Uslijed obustave našeg teretnog saobraćaja prodajemo

REMORKER

Isti je sagrađen u Grabov-Stettinu (Njemačka) 1891. g. a pregrađen i obnovljen 1923. i 1927. g., ima parnu mašinu Vertikal Compound sa kondenzacijom od 120 KS sa 180 okr/min., parni pritisak 8 atm, zagrevna površina 60 m², prazan brod ima dubinu od 1.30 m, dugačak je 22.37 m, a širok 4.04 m. Remorker je u vrlo dobrom stanju i može se odmah upotrebiti. Upitati kod uprave fabrike Šećera u Petrovgradu.

Akcija za zimsku pomoć

DNEVNI TOPLI OBROCI siromašnjim i potrebnijim građanima i njihovim obiteljima dijeliti će se do konca travnja, kako je to zaključio uži radni odbor na svojoj sjednici od 13. t. mj.

SABIRNA AKCIJA. Još su doprinijeli:

Nastavnici i učenici Državne realne gimnazije	Din 2.001:50
Nastavnici i učenici Drž. muške narodne škole u Gradu	» 397:50
Nastavnice i učenice Drž. ženske narodne škole u Gradu	300:75
Don Sime Matulina, konsultor	200—
	Din 2.899:75
Prošli iskazi »	136.901:—
	Skupa Din 139.800:75

Odbor najtoplje zahvaljuje svim gornjim doprinosnicima.

Život Šibenika

SV. JURAJ, mučenik, slavi se u utorak 23. aprila. — U Novoj crkvi bit će ujutro u 6.30 s. lekcije, a u 7 s. pjevana sv. Misa. — U Donjem polju u crkvi sv. Jurja bit će ujutro u 9.30 s. lekcije, pjevana sv. Misa i propovijed. Iza sv. Mise bit će blagoslov polja. Sv. Misu i blagoslov polja obavit će mandalinski župnik vlč. don D. Rodin.

SV. MARKO, evangelist, slavi se u četvrtak 25. t. mj.

ZA NOVOGA KOMANDANTA ŠIBENIKA postavljen je brigadni general g. Ilija Žugić, koji je pred godinu dana bio premješten s ovoga položaja k armiji u Mostaru.

DRUŠTVO HRVATSKIH SREDNJSKOLSKIH PROFESORA održalo je svoj prvi ustanovni sastanak 4. t. mj. na kome je izabralo ovu prvu upravu: Predsjednik Don Ante Letinić, tajnica A. Varočić, blagajnik A. Žižić. Sastanku su prisustvovali svi začlanjeni profesori srednjih škola u Šibeniku.

TRODNEVNICA GOSPI DOBROGA SAVJETA. Gospa Dobroga Savjeta svetuju se već nekoliko godina veoma sjećano u područnoj crkvi sv. Nikole 26. travnja. I ove godine u petak 26. t. mj. Gospin blagdan proslavit će se na najsjećaniji način. Kao priprava za blagdan bit će trodnevница, i to u utorak 23. IV., srijedu 24. IV. t četvrtak 25. IV. Počinje u 7 s. uvečer. U petak na blagdan bit će u 5.30 s. lekcije. U 6 s. pjevana sv. Misa. U 8 s. tihia sv. Misa. U 10 s. pjevana sv. Misa. Uvečer u 7 s. propovijed i blagoslov s Presvetim. — Marijini štovatelji, dodite, da isprobimo od Prijestolja Mudrosti pravi savjet svim upravljačima svijeta u današnjim tako teškim momentima.

SIBENIK: USPOSTAVA OBUSTAVLJENIH VLAKOVA. 15. t. mj. uspostavljen je ljetni vozni red, prema kojemu su vraćeni u promet svi vlakovi, koji su bili ukinuti u posljednje vrijeme.

IZ KRIŽARSKOGA BRATSTVA. U prošli petak na sastanku Križara-omladinaca g. prof Pajtler održao je predavanje o vrijednosti i učenosti čovjeka. Isto tako predavač se osvrnuo i na moderni rat i lažni mir. Uspjelo predavanje g. profesora prisutni su pratili i saslušali s najvećim interesom. — Križarskoj knjižnici poklonio je 34 knjige brat Kreše Kučić, a 3 knjige vlč. duhovnik don D. Rodin. Ovom prilikom molimo prijatelje omladine, da slijede lijepi primjer, pa da se sjete omladinske knjižnice. — Križarski sastanak. Pozivaju se svi Križari-omladine, da nefaljeno, prisustvuju sastanku u petak u 8 s. uvečer.

FUZIJA »OSVITA« I »HAJDUKA« Izvar, skupštine naših nogometnih klubova »Osvita« i »Hajduka« 14. t. mj. prečesle su i zaključile fuziju obih klubova u novi klub, koji će se zvati: »il-vaški Gradanski sportski klub« u Šibeniku, skraćeno »Gradarski«. Izabrana je nova uprava. Predsjednik je g. Anton Antić, industrijalac, a potpredsjednici sudac Košta i prof. Radobolja.

UMRLI. Od 11.—17. t. mj. umrli su u Šibeniku: Kovačević Mile pk. Stanišlava iz Karlobaga (71 g.), Matošin Vlado Tonkin iz Tivta (3 g.), Batinića Stipan pk. Paške (42 g.), Stipanec Marjan Markov iz Tribunja (7 m.), Kristanca Teodor Rožarija iz Hvara (13 g.), Munjivrana Josip pk. Ivana (31 g.), Kronja Marija ud. pk. Mate (65 g.) i Blaće Luka pk. Krste (81 g.). — P. u m!

PRICEST I SAT KLANJANJA KRIŽARICA. Pozivaju se sve Križarice i Male Križarice, da u nedjelju 21. t. mj. u 7 s. ujutro prisustvuju zajedničkoj sv. Misi i sv. Pričestu u katedrali sv. Jakova, a popodne od 4—5 sati satu klanjanja u crkvi sv. Luce — Duhovnik.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGLA SVIJETLA« javljaju, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (21.—27. IV.): za mir među narodima i da nas Bog posredi strašnoga bića rata. — Ovaj put otpada naš redoviti mjesечni sastanak. — Preporučam članicama da u nedjelju 21. t. mj. u što većem broju prisustvuju sastu klanjanja od 4—5 sati popodne u crkvi sv. Luce. — Don Ante Radić.

UNAJMLJUJE SE DUČAN za 1. V. t. g. s modernim stalažama. Prodaje se jedan drvodenjelski stol. Obratiti se: Petru Kitaroviću pk. Jakova — Šibenik.

Širom svijeta

SMRT KARDINALA VERDIERA. 9. t. m. umro je od posljedice operacije pariški nadbiskup kardinal Verdier u 76. godini života. Bio je istaknuta ličnost katoličke Crkve u Francuskoj te je spadao među najistaknutije francuske biskupe. Iстicao se naročito svojim socijalnim radom. 1929., nakon smrti nadbiskupa Dubois, postaje pariškim nadbiskupom i malo kasnije kardinalom. Kroz ove godine razvio je zamjernu pastirsку djelatnost. Njegovom iniciativom sagradeno je u Parizu i njegovo »crveno« okolicu 100 crkava te je tako priveo k Crkvi tu ogromnu okolicu. Mudrim vodstvom i molitvama spasio je Francusku kroz revolucionarno doba vladavine pučke fronte pred teškom nesrećom, koja je zadesila Španjolsku. Uživao je veliko povjerenje Sv. Stolice, koja mu je u raznim prilikama povjeravala važne misije. Njegov je ugled i u Francuskoj bio vanredno velik. To se najbolje vidjelo prilikom smrti i sprovođa, sprovođu je bio uistinu veličanstven, a svečanim zadužnicama u pariskoj katedrali Notre Dame prisustvao i predsjednik francuske republike Léon Bréhan te sva vlasta. — Počinje u miru!

vDEMONSTRACIJE PROTIV SAVEZNIKA U ITALIJI. Sasvim neočekivano došlo je ovih dana u raznim talijanskim gradovima do demonstracija protiv Engleske i Francuske, iako za to napadaju nije bilo nikakvoga neposrednog povoda. Nakon njemačkoga napadaja na Norvešku talijanska je štampa počela napadno slaviti njemačke pobjede, a prešučivati uspjeh saveznika, ističući u isto vrijeme protivnosti između Italije i saveznika u pogledu Sredozemnoga mora. U demonstracijama sudjelovali su studenti i radnici. Radništvo je u Milatu provalilo u engleski generalni konzulat, uništilo pokušto i mnogo spisa, napose u odjelu za obavještajnu službu. I po kinematografima došlo je do demonstracija prilikom njemačkoga filma »Šest mjeseci rata«, gdje se publika podijelila u dva tabora. Strani promatrači drže, da se Italija sprema na intervenciju u sadašnjem ratu. Talijanska štampa ističe, da je Italija danas spremna i da može da govoriti odlučnije negoli ranije.

VELIKA POBJEDA ENGLEŠKE MORNARICE. Engleski ratni brodovi 14. t. m. prodri su u fjord Narvik i potopili svih 7 njemačkih razarača, koji su se ondje nalazili, a tri engleska razarača su oštećena. Još se ne može točno procijene

niti broj ljudskih žrtava, ali vjeruje se, da je na svih 7 potopljenih njemačkih razarača bilo oko 1000 ljudi.

ZAOSTREN POLOŽAJ NA BELGIJSKOJ I NIZOZEMSKOJ GRANICI. Počela je nova koncentracija njemačkih četa na granici Belgije i Nizozemske. Stoga vlasta velika napetost u Belgiji i Nizozemskoj, koje su izvršile sve pripreme, pak se nalaze u najvećoj pripravnosti.

JUGOSLAVIJA I SOVjetska RUSIJA stupaju u medusobne trgovske veze. Pregovori će doskora početi u Moskvi. Šef jugoslavenske delegacije je dr Mihailo Đorđević.

SPORAZUM O KONTROLI DUNAVA potpisani je između Jugoslavije, Mađarske, Rumunske i Bugarske u cilju obezbjedenja plovidbe na Dunavu.

RAT NA SJEVERU. Saveznici su iskreli svoje čete na više mjesta u Norveškoj i uspostavili vezu s norveškom armijom te već započeli borbu s njemačkim četama. Zauzete su izvjesne norveške luke. U Narviku vode se borbe prsa u prsa. Nijemci je pošlo za rukom preseći Norvešku na dvoje time, što su njihove čete, koje su se kretale u pravcu iz Trondheima, izbile na švedsku granicu.

Naši dopisi

PAG

Katolička Karitas. Križarice s pročelnicom karitativne sekcije, sestrom Damicom Jukić, na čelu požrtvovno sabiru po gradu novčane doprinose, i time se uzdržava kuhinja »Katoličke Karitas« u Pagu, bez iščje subvencije, ni od Banovine, ni od Općine, koja je kroz godinu dana dariovala samo 2 metra drva. Uoči većih blagdana Križarice idu u prošnju za življene namirnice: meso, mast, brašno, da ručak siromasima bude što bolji. Če. Benediktinke, velikodušno, slijedeći nauku i primjer velikog njihovog Patrijarhe sv. Benedikta, potpuno badaju kuhanje. Dnevno se dijeli 30 obroka, a koji dan, za vrijeme velike zime, i više. Dakle oko 1000 obroka mjesečno, i to najvećim bijednicima mjesta. Općina ne da pripomoći, Banovina je odbrila našu molbu, pa eto morat ćemo sniziti broj obroka, da se ne padne u dug. Opet, i ovim putem, aperiramo na sve ljudi dobra sreća, da i unaprijed pomognu ovu karitativnu instituciju u Pagu.

Komunizam nakon odstranjenja glavnog agitatora, Mađara Andrije Barata, ūpirana iz ove općine, umirio se. Banovina je stavila sve sumnjuive osobe pod pasku, a nitko ne želi, da svrši svoje dane u koncentracionom logoru na otoku sv. Andreje. Tako je sada u Pagu potpuno mirno, niti se više čuje ikakvi komunistički izazov. Par usijanih glava bili su osramotili naše mjesto! No epilog svega ovoga je to, da se na sudu vodi rasprava s brojnim svjedocima, da se vidi, tko je osramotio Pag, da li komunisti svojim viknjem ili oni, koji su ih osudivali.

Joe

Križarske vijesti

KONFERENCIJA ŠIREGA VODSTVA VKB-A. U nedjelju 21. IV. drži se u Zagrebu konferencija širega vodstva VKB-a. Ujutro u 8 s. bit će zajednička sv. Misa u crkvi sv. Marije, a služit će je preč. g. dr M. Beluhan, generalni duhovnik križarske organizacije. Poslije Mise u 9 s. počinje konferencija u prostorijama Velikog Križarskog Bratstva.

SMRT KRIŽARA — PREDSJEDNIKA. U Somboru je ovih dana umro predsjednik Križarskog Bratstva br. Josip Žuljević. Preporučamo ga braći Križarima u molitve.

SOCIJALNI DAN. Po običaju prijašnjih godina ove će godine također Bratstvo prirediti proslave »Socijalnoga dana«. Potanje o tome u okružnici VKB-a od mjeseca travnja.

VESTA najbolji nj